

Friesendroapen zoekt meerwaarde

Een bont gezelschap van Nederlandse en Duitse Friezen meerde afgelopen weekend aan op Helgoland voor het traditionele Friesendroapen. Met welk doel? „Dat moeten we eerst zien te vinden, anders blijven we maar wat ronddobberen.”

RICHARD DE BOER

‘Minsken, it momintum is dêr om op te hâlden mei knibbeljen.’ Het is zaterdagavond en op het podium van de Nordseehalle op Helgoland staat Aant-Jelle Soepboer, de verkiezingswinnaar en kersverse FNP-wethouder van Noardeast-Fryslân. „We wurde sa bot útknypt troch lânlike oerheden dat it echt tiid is om op te stean as regionale partijen.”

Hij wijst op het succes van de FNP in Friesland en het Südschleswigsche Wählerverband (SSW) in Sleeswijk-Holstein. „Praat de taal fan de minsken en wit wat der spilet, sadat alle Friezen sizze: fansels stim ik FNP of SSW. Dan winne wy noch in hiel soad ferkiezingsen. En mei ferjonging en *exposure* komme der ek noch in soad Friesendroapens.”

Soepboer krijgt daverende bijval uit de zaal en na de vertaling van de Duitse tolk volgt er nogmaals applaus. Maar dan moet de politieke praat alweer plaats maken voor de talrijke klederdrachtgroepen van de Friezen uit Duitsland. Die presenteren uitgebreid hun traditionele uittossingen en laten daarna nog eens gezamenlijk een paar volksdansen zien. Tot besluit van deze bonte zaterdagavond volgt een vertoning van de Friestalige actiekomedie *Stjer*, voorzien van Duitse ondertiteling.

Deze wat onsamenhangende aanwenschaakeling van activiteiten kenmerkt het Friesendroapen op Helgoland. Dit culturele Friezentreffen wordt eens in de drie jaar wisselend georganiseerd door de Fryske Rie en de twee Duitse zusterraden (die gedrieën weer de Ynterfryske Rie vormen). Afgelopen weekend trok het Friesendroapen bijna tweehonderd deelnemers uit Nederland en Duitsland naar het rotseiland in de Noordzee.

Al sinds de allereerste editie op Helgoland in 1961 is het volksdansen in klederdracht een prominent onderdeel van het programma, dat ook stevast wordt afgesloten met een kerkdienst, een optocht en nog meer volksdansen op de zondag.

Waar de prominent aanwezige Noord-Friezen – jong en oud – nog zeer gehecht zijn aan hun folklore, zijn de skotsploegen uit Westerlauwers Friesland door de jaren heen flink uitgedund. Zondag gaf een

Skotsploech de Fryske Dûnsers zondagmiddag op het raadhuisplein van Helgoland. FOTO'S LC/RICHARD DE BOER

Nelleke IJssennagger en Christoph Schmidt.

Helgoland.

twintigtal Fryske Dûnsers – waarvan de leden zijn samengesteld uit inmiddels opgeheven skotsploegen – een fraaie acte de présence op het raadhuisplein van Helgoland. De enige tegenslag was de gebroken pink van accordeoniste Jetske Aneima, zodat de dansvoorstelling met de cd-speler moest worden begeleid.

De laatste paar edities heeft Soepboer met zijn folkmetalband Baldrs Draumar daarnaast voor de nodige muzikale vernieuwing gezorgd. De band componeerde een ‘Ynterfrysk liet’ en trad ook dit jaar weer op met *sankjes* over een roemrucht Fries mythisch verleden.

Maar wat verbindt vandaag de dag de Nederlandse en de Duitse Friezen eigenlijk verder? Die hamvraag werd tijdens een politieke sessie op tafel gegooid door Thede Boysen, een vertegenwoordiger van de Noord-Friezen uit Flensburg. „De generatie voor ons heeft de gemeenschappelijkheid tussen Friezen ingezien”, zegt hij. „Men begon elkaar op te zoeken, nota bene al snel na de

Praten, netwerken, volksdansen en nog meer volksdansen

Tweede Wereldoorlog. En we treffen elkaar nog steeds, maar hebben nauwelijks nog een gemeenschappelijk thema.”

Ondertussen pleit Ilse Johanna Christiansen van de Noord-Friese sectie voor het versterken van de Friesenrat, waarvoor dan bij de Duitse overheden subsidie moet worden losgepeuterd. In de Nederlandse sectie, de Fryske Rie, gaan al jaren stemmen op om met een ‘Ynterfrysk parlemint’ politieke eenheid over de landsgrenzen heen te smeden. Ook dat idee lijkt niet van de grond te komen.

„Er wordt telkens geroepen dat we meer structuren en meer geld nodig hebben, maar ik mis de inhoud”,

vindt Boysen. „Welke doelen hebben we als Friezen gemeen? Die moeten we eerst zien te vinden, anders blijven we maar wat ronddobberen.”

Wetenschappers hebben in elk geval minder moeite om overeenkomsten op inhoud te vinden. Op het Friesendroapen werd dit jaar voor het eerst een *science slam* gehouden, waarin zij korte presentaties gaven over archeologisch onderzoek, literatuurstudies en muziekwetenschap. De *slam* was een idee uit de koker van Christoph Schmidt, sinds 2018 directeur van het Nordfriisk Instituut in Bredstedt.

Als archeoloog is hij gespecialiseerd in de Oudheid en de vroege middeleeuwen. „Dat is dezelfde periode als waar de nieuwe directeur van de Fryske Akademy zich in verdiept. Twee archeologen met hetzelfde zwaartepunt op dezelfde positie, dat is écht een toevalstreffer.”

De jonge directeuren van de twee onderzoeksinstituten voor Friese taal en geschiedenis ontmoeten el-

kaar op Helgoland voor het eerst in levenden lijve en zien al gelijk tal van kansen om de banden te versterken. „Onze instellingen bevinden zich elk in een ander uiteinde van het Friese Waddengebied en delen een dezelfde brede focus op taal, geschiedenis en archeologie”, zegt directeur Nelleke IJssennagger van de Fryske Akademy. „Als we onze kennis over de regio kunnen bundelen, dan valt daar wel een gezamenlijk verhaal van te maken.”

Schmidt noemt als voorbeeld de middeleeuwse traditie van de Friese rechtspraak. „Daarmee heeft de Fryske Akademy veel kennis opgebouwd, terwijl wij dat de laatste twintig jaar hebben laten liggen. Door samen te werken, vullen we de gaten op.”

Voor hen was het Friesendroapen een goed netwerkmoment, in de opmaat naar een nieuwe uitwisseling later dit jaar in september. Dan staat in Leeuwarden een grote internationale conferentie voor de frisistiek op de rol.